

Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ «ΘΑΛΑΜΟΣ» ΣΤΟ ΑΠΕΝΤΟΜΩΤΗΡΙΟ ΚΑΒΑΛΑΣ

Θα ήταν γκροτέσκο ή κουτό να εικονοποιούσαμε τον Χειμωνά

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΡΟΥΖΑΚΗ

Δέκα χρόνια χωρίς τον Γιώργο Χειμωνά. Η φετινή επέτειος του θανάτου του δεν προκάλεσε κάποιες τυπικές εκδηλώσεις στη μνήμη του. Η θυελλώδης, αταξινόμητη προσωπικότητα του κορυφαίου νευρολόγου-ψυχιάτρου, πεζογράφου, ποιητή και μεταφραστή κινητοποίησε τις πιο δημιουργικές δυνάμεις.

Ο Νίκος Σάμπαλης και η Βίκυ Κυριακουλάκου θα υποδυθούν δύο πρόσωπα που βρίσκονται στο εσωτερικό ενός θαλάμου απ' τον οποίο δεν μπορούν να ξεφύγουν.

Μετά την πρόσφατη παρουσίαση στο Φεστιβάλ Φιλιππων-Καβάλας του θεατρικού έργου, «Ο Γιώργος ως Αμλετ», που έγραψε η κορυφαία θεατρική συγγραφέας και σύντροφός του, Λούλα Αναγνωστάκη, σειρά έχει μια επίσης απρόβλεπτη προσέγγιση του έργου του.

Η Εύα Στεφανή, εικαστικός και κινηματογραφίστρια της νεότερης γενιάς μαζί με τη θεατρική ομάδα «Nova Melancholia» (Μανώλης Τσίπος και Βασίλης Νούλας) παρουσιάζουν τη Δευτέρα το βράδυ, στις 9 μ.μ., την παράσταση «Θάλαμος», ενταγμένη στο ειδικό αφιέρωμα του καβαλιώτικου φεστιβάλ. «Είναι μια απόπειρα να μεταφερθεί ο λόγος του Γιώργου Χειμωνά στη θεατρική σκηνή. Χρησιμοποιώντας κείμενα από αρκετά έργα του θα επιχειρήσουμε να συνθέσουμε ένα παλίμψηστο, που διαπνέεται από βασικούς θεματικούς άξονες του έργου του, όπως η φαντασμαγορία, το όριο του ανθρώπου, το τέλος του κόσμου», λένε οι συντελεστές της παράστασης.

Στο «Απεντομωτήριο», παλιά αποθήκη της Καβάλας, δύο ηθοποιοί, η Βίκυ Κυριακουλάκου και ο Νίκος Σάμπαλης, θα υποδυθούν πρόσωπα που βρίσκονται στο εσωτερικό ενός

θαλάμου από τον οποίο δεν μπορούν ποτέ να φύγουν. Ο λόγος του συγγραφέα είναι ο μόνος τρόπος αντίστασης στη συνθήκη αυτή, αλλά και ο μοναδικός τρόπος επιβίωσής τους. Τα αποσπάσματα των κειμένων του Γιώργου Χειμωνά από τα έργα: «Χτίστες», «Ο Γιατρός Ινεότης», «Πεισίστρατος» και «Τα Ταξίδια μου» επέλεξε ο πανεπιστημιακός και γνώστης του έργου του, Ευριπίδης Γαραντούδης.

Οι ήχοι της πόλης

Η παράσταση εκτυλίσσεται μέσα σ' ένα γυμνό σκηνικό τοπίο με τη χρήση ετερόκλητων υλικών, όπως χειρόγραφα του συγγραφέα, ήχους από τη μουσική των Clash, του Νικ Κέιβ και θορύβους της πόλης. Γενικότερα το ηχητικό περιβάλλον, το οποίο επιμελήθηκε ο εικαστικός Ζάφος Ξαγοράρης, συντίθεται από ήχους της πόλης, παρούσα, αλλά και φάντασμα την ίδια στιγμή, και εντείνει την κλειστοφοβική διάσταση της παράστασης.

«Αρχικά αναρωτιόμασταν αν μπορεί να κάνει κάποιος μια παράσταση με κείμενα του Γιώργου Χειμωνά, αν γίνεται να τα εικονοποιήσει», μας λέει η Εύα Στεφανή. «Δεν μπορώ να πω ότι απαντήσαμε σε αυτά τα ερωτήματα. Η παράσταση είναι περισσότερο ένα πείραμα για το πώς μπορεί ο λόγος του Χειμωνά να συνομιλήσει με πράγματα, τα οποία συγγενεύουν με το έργο του, αλλά δεν το εικονοποιούν». Όσο σαγηνευτική είναι η γραφή του στον αναγνώστη, τόσο περισσότερο τρόπο προκαλεί σε όποιον επιχειρεί να τον μεταφέρει στο θέατρο. «Ο λόγος του είναι βαρύς σαν κοτρόνα, καθαρός με έντονες εικόνες, που αν προσπαθήσεις να τις αναπαραστήσεις ίσως να προκύψει ένα αποτέλεσμα γκροτέσκο ή κουτό», παρατηρεί η σκηνοθέτις.

Σχέση θεραπευόμενου - θεραπευτή

Στην παράσταση ο βασικός ήρωας με την αμφίσημη ταυτότητα (αφηγητής ή συγγραφέας) συνομιλεί κατά κάποιο τρόπο με μια γυναίκα -γιατρό ή νοσοκόμα. Της αφηγείται τα οράματά του αν και η παρουσία της είναι μάλλον σιωπηλή. Μήπως ο ήρωας παραπέμπει στον Γιώργο Χειμωνά; «Όχι», απαντά με έμφαση η Εύα Στεφανή. «Δεν κάνουμε ψυχογράφημα των χαρακτήρων. Πολύ εύστοχα ο Ευριπίδης Γαραντούδης επισημαίνει ότι οι ήρωες του Χειμωνά είναι την ίδια στιγμή ένας και όλοι οι άνθρωποι μαζί. Θα ήταν λάθος να μπορούμε στη λογική ενός συγκεκριμένου ήρωα. Ίσως ανάμεσα στα δύο πρόσωπα να αναγνωρίζεται μια σχέση θεραπευόμενου-θεραπευτή, αν και τα όρια είναι δυσδιάκριτα και οι ρόλοι αλλάζουν συνεχώς. Προσπαθήσαμε, επίσης, να κάνουμε κάποιες αναφορές στην ιδιότητά του ως νευρολόγου και όχι ως ψυχιάτρου. Ο ίδιος έλεγε, άλλωστε, ότι του είχε δώσει πάρα πολλά η ιατρική, αλλά όχι η ψυχιατρική».

Παρά τις δυσκολίες με τις οποίες ήρθαν αντιμέτωποι η Εύα Στεφανή και οι «Nova Melancholia», η σκηνοθέτις μιλά με ενθουσιασμό για την καλοκαιρινή τους περιπέτεια: «Οι σουρεαλιστές έλεγαν "θέλουμε το πέραν, τώρα". Ο Χειμωνάς ασχολείται με αυτό το πέραν σαν να είναι παρόν, τα κείμενά του έχουν έναν χαρακτήρα οραματικό, παραληρηματικό, ο θάνατος είναι διαρκώς παρών. Νομίζω ότι ο λόγος του έχει πολύ μεγάλη συγγένεια με τον τραγικό λόγο, καθώς επίσης και στοιχεία του παράδοξου, τα οποία και προσπαθήσαμε να τονίσουμε, επισημαίνοντας έτσι την κωμική και ευτράπελη διάσταση της ανθρώπινης φύσης».

Info: Δευτέρα, 9 Αυγούστου, 9 μ.μ.